رویش روان شناسی، سال۱۳، شماره۱۲، شماره پیاپی ۱۰۵، اسفند ۱۴۰۳
Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal(RRJ),13(12), 2025

تدوین مدل رضایت جنسی بر اساس سبک دلبستگی و ابرازگری هیجان با نقش میانجی‌گری بخشش زناشویی در زوجین شاغل

The Development of a Sexual Satisfaction Model Based on Attachment Style and Emotional Expressiveness with the Mediating Role of Marital Forgiveness in Working Couples

انوشه بیچرانلو
دانشجوی دکتری، گروه مشاوره، دانشکده علوم انسانی، واحدخمین، دانشگاه آزاد اسلامی، خمین، ایران.
دکتر حسین داوودی (نویسنده مسئول)
دانشیار، گروه مشاوره، دانشکده علوم انسانی، واحد خمین، دانشگاه آزاد اسلامی، خمین، ایران.
دکتر حسن حیدری
دانشیار، گروه مشاوره، دانشکده علوم انسانی، واحد خمین، دانشگاه آزاد اسلامی، خمین، ایران.

Anosheh Bichranlou
Ph.D Student, Department of Counseling, Faculty of Humanities, Khomein Branch, Islamic Azad University, Khomein, Iran.
Dr. Hosein Davoodi *
Associate Professor, Department of Counseling, Faculty of Humanities, Khomein Branch, Islamic Azad University, Khomein, Iran.
davudi@iaukhomein.ac.ir
Dr. Hasan Haydari
Associate Professor, Department of Counseling, Faculty of Humanities, Khomein Branch, Islamic Azad University, Khomein, Iran.

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی نقش میانجی بخشش زناشویی در رابطه سبک دلبستگی و ابرازگری هیجانی با رضایت جنسی در زوجین شاغل بود. روش پژوهش توصیفی- همبستگی از نوع تحلیل مسیر بود. جامعه پژوهش شامل تمامی زوجین شاغل در شهر تهران در سال ۱۴۰۲ بود. نمونه‌ای متشکل از ۴۳۴ نفر (۲۱۷ زوج) به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه‌های رضایت جنسی (SSQ) لارسون (۱۹۸۸)، سبک‌های دلبستگی (AAI) هازن و شاور (۱۹۸۷)، ابرازگری هیجانی (EEQ) کینگ و امونز (۱۹۹۰)، و بخشش زناشویی (FFS) پولارد و همکاران (۱۹۹۸) استفاده شد. یافته‌های پژوهش نشان داد مدل پژوهش از برازش مطلوبی برخوردار است و هر یک از متغیرهای سبک‌های دلبستگی، ابرازگری هیجان و بخشش زناشویی بر رضایت جنسی زوجین شاغل تأثیرات مستقیم و غیرمستقیم دارد (P<۰/۰۵). در نهایت نتایج این پژوهش نشان داد سبک‌های دلبستگی و ابرازگری هیجانی با نقش میانجی بخشش زناشویی بر رضایت جنسی زوجین شاغل اثر معنی‌داری داشته و لذا استفاده از این یافته‌ها برای روان‌شناسان، مشاوران، درمانگران حوزه خانواده و زوج و سایر متخصصان جهت آگاهی از همبسته‌های رضایت جنسی در زوجین شاغل و ارتقای آن می‌تواند کمک‌کننده باشد.

واژه‌های کلیدی: *سبک دلبستگی، ابرازگری هیجان، بخشش زناشویی، رضایت جنسی، زوجین شاغل.*

Abstract

The present study aimed to investigate the mediating role of marital forgiveness in the relationship between attachment styles and emotional expressiveness with sexual satisfaction in employed couples. The research method was descriptive-correlational using path analysis. The study population included all employed couples in Tehran in 2023. A sample of 434 individuals (217 couples) was selected through convenience sampling. Data were collected using the Sexual Satisfaction Questionnaire (SSQ) by Larson (1988), the Adult Attachment style Interview (AAI) by Hazan and Shaver (1987), the Emotional Expressivity Questionnaire (EEQ) by King and Emmons (1990), and the Family Forgiveness Scale (FFS) by Pollard et al. (1998). The findings indicated that the proposed research model had a good fit and that attachment styles, emotional expressiveness, and marital forgiveness had both direct and indirect effects on the sexual satisfaction of employed couples (P<0.05). Ultimately, the results demonstrated that attachment styles and emotional expressiveness significantly influenced sexual satisfaction through the mediating role of marital forgiveness. These findings can be beneficial for psychologists, counselors, family and couples therapists, and other professionals in understanding the correlates of sexual satisfaction in employed couples and enhancing it.

Keywords: *Attachment Style, Emotional Expressiveness, Marital Forgiveness, Sexual Satisfaction, Working Couples.*

نوع مقاله : پژوهشی | **دریافت :** دی ۱۴۰۳ | **پذیرش:** اسفند ۱۴۰۳ | **ویرایش نهایی:** اسفند ۱۴۰۳

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-14]

مقدمه

در دوران معاصر، شیوه زندگی خانوارها به‌طور قابل توجهی تغییر کرده است. در بسیاری از کشورها، از جمله ایران، خانواده‌های تک‌نان‌آور به سمت خانواده‌هایی با دو نان‌آور یا دو شاغل پیش رفته‌اند، به‌گونه‌ای که ازدواج‌های شاغل به یک قاعده رایج تبدیل شده‌اند. پژوهش‌ها نشان می‌دهند که زنان به طور فزاینده‌ای تمایل به دستیابی به مشاغل با مسئولیت‌های بالا دارند و این تمایل بیشتر از مردان است (اولاساپو[1]، ۲۰۲۰). اگرچه اشتغال دو طرف ممکن است به بهبود وضعیت اقتصادی خانواده و کاهش نگرانی‌های مالی منجر شود، اما زندگی در چنین خانوارهایی با چالش‌های متعددی مواجه است که شامل تنیدگی‌های شغلی، فشار کاری زیاد، تعارض نقش‌ها، مشکلات مرتبط با مراقبت از فرزندان و نیازهای شخصی می‌باشد. این چالش‌ها می‌توانند کیفیت تعاملات روزمره در ازدواج‌های شاغل را تحت تأثیر قرار دهند. یکی از مهمترین این چالش‌ها، رضایت جنسی زوجین است که به عنوان یکی از ابعاد اساسی زندگی انسانی شناخته می‌شود (چرنیاوسکا[2] و همکاران، ۲۰۲۲). از این رو، نیاز به بررسی دقیق‌تر این چالش‌ها و تأثیر آن‌ها بر رضایت جنسی در زوجین شاغل احساس می‌شود.

رضایت جنسی نه تنها به عنوان یک نیاز فیزیولوژیکی، بلکه به عنوان عاملی مؤثر در سلامت جسمی و روانی فرد محسوب می‌شود. رضایت جنسی یک مفهوم چندبعدی است که شامل جنبه‌های عاطفی و فیزیولوژیکی رابطه جنسی می‌شود و تنها به لذت جسمانی محدود نمی‌شود، بلکه شامل احساسات پس از ارتباط جنسی و رضایت فرد از فعالیت‌های جنسی تا رسیدن به اوج لذت است و عدم رضایت جنسی می‌تواند منجر به اختلالات روانی و جسمانی، کاهش توانمندی‌ها و خلاقیت فردی گردد (منگاس[3] و همکاران، ۲۰۲۴). عوامل متعددی بر رضایت جنسی تأثیرگذارند که شامل طول مدت و کیفیت رابطه، نوع ازدواج، عوامل فردی و روانی، ناکامی‌ها و آسیب‌های قبلی، روش‌های تطابق با احساسات، بیماری‌ها، و مصرف داروها و الکل هستند (فریهارت[4] و همکاران، ۲۰۲۰). تحقیق‌ها نشان داده‌اند که عدم رضایت جنسی می‌تواند منجر به بروز مشکلات در روابط زناشویی و حتی روابط فرازناشویی شود؛ به‌طور مثال، ۲۰ تا ۳۰ درصد مردان و ۱۵ درصد زنان آمریکایی به دلیل عدم رضایت جنسی به روابط خارج از ازدواج روی آورده‌اند (کارسدو[5] و همکاران، ۲۰۲۰).

عوامل متعددی می‌توانند بر رضایت جنسی تأثیرگذار باشند که یکی از مهم‌ترین آن‌ها، سبک‌های دلبستگی است. سبک دلبستگی، به طور کلی به نحوه‌ای که فرد از کودکی در رابطه با مراقبان خود شکل داده است و نحوه تعاملات او در روابط صمیمی اشاره دارد (تان[6] و همکاران، ۲۰۲۴). جان بالبی[7]، نخستین نظریه‌پرداز در زمینه دلبستگی بود. وی دلبستگی را ارتباط روانی پایدار بین دو انسان توصیف کرده است (بالبی، ۱۹۷۹). بر اساس دیدگاه بالبی انسان با یک سیستم روانی- زیستی به نام رفتار دلبستگی متولد می‌شود، این سیستم ارزش انطباقی داشته و فرد را به حفظ نزدیکی و همجواری با افراد مهم زندگی یا تصاویر دلبستگی کسانی که کودک می‌تواند در موقعیت‌های تهدیدآمیز نزدیک آنها بماند تا شانس او برای سازش یافتگی افزایش یابد. هدف این سیستم در فرد دستیابی به یک احساس ایمنی و حمایت شدگی واقعی یا ادراک شده از تعامل نزدیک و صمیمی با تصویر دلبستگی است (بیرنی-پورتر[8]، ۲۰۱۵). در این میان، سبک دلبستگی ایمن معمولاً با احساس امنیت و اعتماد در روابط نزدیک همراه است و به روابط عاطفی و جنسی مثبت‌تری منجر می‌شود. پژوهش‌های اخیر توسط ویلسن[9] و همکاران (۲۰۲۴) و نشان می‌دهند که افرادی با سبک دلبستگی ایمن، بیشتر قادر به ابراز احساسات و در نتیجه تجربه رضایت جنسی بیشتری هستند. برعکس، سبک‌های دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا می‌توانند منجر به مشکلات در صمیمیت و تعاملات زناشویی شوند که در نهایت ممکن است رضایت جنسی را کاهش دهند. این نتایج بر ضرورت بررسی دقیق‌تر سبک‌های دلبستگی در زوجین شاغل تأکید می‌کنند، چرا که فشارهای شغلی و استرس‌های روزمره می‌توانند به تعاملات ناسالم دامن زده و در رضایت جنسی آنان تأثیرگذار باشند (وندروات[10] و همکاران، ۲۰۲۲).

1. Olasupo
2. Chernyavska
3. Mangas
4. Freihart
5. Carcedo
6. Tan
7. Bowlby
8. Birnie-Porter & Hunt
9. Wilson
10. Van der Watt

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-14]

ابرازگری هیجانی به عنوان یکی دیگر از عوامل مهم در رضایت جنسی شناخته شده است. توانایی افراد در بیان احساسات و نیازهای عاطفی، می‌تواند به بهبود تعاملات زناشویی و افزایش رضایت جنسی منجر شود (رولز[1] و همکاران، ۲۰۲۲). سطوحی از ابرازگری هیجانی خانواده به عنوان الگوی اصلی نمایش ابراز کلامی و غیرکلامی از احساسات درون خانواده به عنوان یک کل تعریف شده است که روابط زناشویی را تحت تأثیر خود قرار می‌دهد. به‌طور خاص کیفیت رضایت جنسی به مقدار زیادی تحت تأثیر ابرازگری هیجانی در خانواده است (بای[2] و همکاران، ۲۰۱۸). پژوهشگران ابرازگری هیجانی را به عنوان نمایش بیرونی هیجان بدون توجه به ارزش (مثبت یا منفی) یا روش (کلامی یا بدنی) تعریف می‌کنند و معتقدند افراد در ابراز هیجانات با یکدیگر تفاوت دارند، برخی افراد هیجان را آزادانه و بدون نگرانی از پیامدهای آن ابراز می‌کنند؛ برخی دیگر، در انتقال حالات هیجانی محافظه‌کارند (مک نیل و رپیتی[3]، ۲۰۲۱). عده‌ای هیجان را ابراز نمی‌کنند ولی راحت‌اند؛ اما افراد دیگری هستند که وقتی هیجانِشان را بازداری می‌کنند، تنیده هستند و با خطر آشفتگی روانشناختی و مشکلات بالقوه جسمانی روبرو هستند و برخی هیجان‌های ناراحت‌کننده را در ذهن خود مرور می‌کنند. همچنین افرادی نیز ممکن است ابرازگر یا ناابرازگر باشند، ولی درعین حال در مورد سبک ابرازگری خود متعارض باشند (ریگیو[4]، ۲۰۲۰). نظریه‌های روان‌شناختی مرتبط با ابرازگری هیجانی نشان می‌دهند که زوج‌هایی که قادر به بیان مناسب احساسات خود هستند، معمولاً روابطی مبتنی بر درک متقابل و حمایت عاطفی ایجاد می‌کنند که این امر مستقیماً با افزایش رضایت جنسی ارتباط دارد (التگلت و ملتزر[5]، ۲۰۲۱). پژوهش‌های اخیر توسط فیشر[6] و همکاران (۲۰۲۲) نیز نشان داده‌اند که ابرازگری هیجانی تأثیر مثبتی بر کیفیت روابط عاطفی و در نهایت رضایت جنسی دارد. با این حال، بررسی‌های دقیق‌تری درباره نقش ابرازگری هیجانی در زوجین شاغل و ارتباط آن با استرس‌های شغلی و مدیریت زمانی، هنوز نیازمند پژوهش های بیشتری است.

بخشودگی به‌عنوان یکی از عوامل کلیدی در رضایت زناشویی به‌شدت مورد توجه قرار دارد. بخشودگی، به معنای کاهش حساسیت به آسیب‌های گذشته و ایجاد تعاملات اجتماعی مثبت‌تر، نقشی اساسی در بهبود کیفیت روابط زناشویی ایفا می‌کند (زاگرین[7] و همکاران، ۲۰۲۰). به نظر می‌رسد بخشودگی به‌عنوان یک عامل میانجی، محافظتی و تعدیل‌گر می‌تواند تاثیرات منفی ناشی از سبک‌های دلبستگی ناایمن و ابرازگری هیجانی منفی را کاهش دهد و با ایجاد فضایی امن‌تر و حمایت‌کننده، رضایت جنسی را بهبود بخشد. به عبارت دیگر، انتظار می‌رود که بخشودگی زناشویی با کاهش تنش‌ها و تعارضات، به افزایش کیفیت تعاملات جنسی و عاطفی زوجین منجر شود. بر اساس شواهد پژوهشی زوجینی که اشتباهات یکدیگر را می‌بخشند، رضایت، نزدیکی و تعهد بیشتری را تجربه خواهند کرد. افزون بر این، بخشیدن خطاهای خود و دیگران، استرس، سرزنشگری، رفتار خصمانه و پرخاشگری را در روابط بین‌فردی کاهش می‌دهد و در نتیجه، افراد روابط سالم‌تری را تجربه می‌کنند (وورسینگتون و همکاران[8]، ۲۰۱۵). برای نمونه ایمرمن[9] (۲۰۱۷) در پژوهش خود نشان داد زنانی که نمره بالایی در بخشودگی زناشویی کسب کردند، تعارضات زناشویی کمتری با همسران داشتند. تحقیقات نشان داده است که بخشودگی می‌تواند به‌طور چشمگیری استرس و رفتارهای پرخاشگرانه را کاهش دهد و در نتیجه، به تقویت ارتباطات و نزدیکی عاطفی میان زوجین کمک کند (فینچام[10]، ۲۰۱۹).

بر اساس آنچه در فوق مطرح شد اشتغال زوجین یکی از مهمترین مواردی است که می‌تواند بر رضایت جنسی آن‌ها اثر داشته باشد و رضایت جنسی را دستخوش تغییر و تحولاتی قرار دهد. لذا شناسایی و بررسی همبسته‌های آن می‌تواند جهت ارتقای آن در زوجین کمک‌کننده باشد. از سویی به نظر می‌رسد سبک‌های دلبستگی، ابرازگری هیجان و بخشش زناشویی به عنوان یک عامل محافظتی امری بسیار مهم در زندگی زناشویی هستند که بررسی آن‌ها در قالب یک مدل ساختاری جهت تبیین رضایت جنسی زوجین شاغل مغفول مانده است که ارائه یک مدل جامع و منسجم در این زمینه، می‌تواند به ارتقاء کیفیت روابط زناشویی و افزایش رضایت جنسی در میان زوجین شاغل کمک کند و به گسترش دانش علمی در این حوزه افزوده شود. لذا هدف از پژوهش حاضر تدوین مدل رضایت جنسی بر اساس سبک دلبستگی و ابرازگری هیجان با نقش میانجی‌گری بخشش زناشویی در زوجین شاغل بود.

1. Roels
2. Bi
3. McNeil & Repetti
4. Bruno
5. Altgelt & Meltzer
6. Fischer
7. Zagrean
8. Worthington
9. Emerman
10. Fincham

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-14]

روش

روش پژوهش حاضر توصیفی- همبستگی از نوع تحلیل مسیر بود. جامعه آماری در پژوهش شامل کلیه زوجین شاغل شهر تهران در سال ۱۴۰۲ بود. تعداد ۴۳۴ نفر (۲۱۷ زوج) به صورت در دسترس به عنوان نمونه انتخاب شدند. معیارهای ورود به پژوهش شامل داشتن رضایت آگاهانه از حضور در پژوهش، حداقل ۵ سال زندگی مشترک، اشتغال هر دو زوج، داشتن حداکثر سن ۵۰ سال، داشتن سواد حداقل دیپلم و توانایی پاسخگویی به پرسشنامه‌های پژوهش بود. ملاک‌های خروج نیز شامل عدم تمایل برای ادامه همکاری و پرسشنامه‌های ناقص بود. قابل ذکر است تمام اصول اخلاقی پژوهش مانند محرمانه بودن اطلاعات، احترام به کرامت انسانی رعایت شده و نیز از کمیته اخلاق دانشگاه آزاد اسلامی واحد خمین به شماره IR.IAU.ARAK.REC.1401.067 مجوز اخلاق اخذ شده است. در نهایت داده‌های پژوهش با رو تحلیل مسیر به کمک نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۷ و AMOS نسخه ۲۴ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

ابزار سنجش

پرسشنامه سبک‌های دلبستگی (AAI[1]): جهت تعیین سبک دلبستگی از آزمون دلبستگی بزرگسالان هازن و شاور[2] (۱۹۸۷) استفاده شد. این پرسشنامه یک مقیاس خود گزارش‌دهی است که دارای ۱۵ گویه بوده و سه نوع سبک‌های دلبستگی ایمن، اجتنابی و دوسوگرا را اندازه‌گیری می‌کند. نمره‌گذاری پرسشنامه بر روی یک طیف لیکرت از هرگز (۰) تا تقریباً همیشه (۴) قرار دارد. نمره‌های هر خرده مقیاس با جمع و میانگین گرفتن از ۵ گویه مربوط به خود بدست می‌آیند. هازن و شاور (۱۹۸۷) روایی پرسشنامه را از طریق همبستگی بین مؤلفه‌ها بین ۰/۳۵± تا ۰/۶۵± گزارش کرده است. ضریب پایایی این پرسشنامه را با استفاده از روش بازآزمایی در فاصله ۲ ماه ۰/۸۱ و با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۷۸ به دست آوردند. رحیمیان بوگر و همکاران (۱۳۸۶) میزان روایی محتوای این پرسشنامه را با نظرخواهی از متخصصان ۰/۷۳ و ضرایب پایایی پرسشنامه را برای کل آزمون، سبک دوسوگرا، سبک اجتنابی و سبک ایمن با استفاده از روش آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۷۵، ۰/۸۳، ۰/۸۱ و ۰/۷۷ گزارش کردند. در این پژوهش میزان پایایی به روش آلفای کرونباخ برای سبک‌های ایمن ۰/۷۷، اجتنابی ۰/۷۵ و دوسوگرا ۰/۷۰ بدست آمد.

پرسشنامه ابرازگری هیجان (EEQ[3]): پرسشنامه ابرازگری هیجانی توسط کینگ و امونز[4] (۱۹۹۰) برای بررسی ابراز هیجان طراحی شده است. پرسشنامه ابرازگری هیجانی دارای ۱۶ گویه و سه زیر مقیاس و شانزده ماده دارد. مواد ۷-۱ آن مربوط به زیر مقیاس بیان هیجان مثبت، مواد ۸-۱۲ آن مربوط به مقیاس صمیمیت و مواد ۱۳-۱۶ آن مربوط به زیر مقیاس ابراز هیجان منفی است. روش نمره گذاری آن به شیوه لیکرت است که به پاسخ کاملا موافق، نمره ۵ و به پاسخ کاملا مخالف، نمره ۱ تعلق می گیرد. شیوه نمره‌گذاری بر ای برخی سؤالات معکوس است. نمره کل فرد از ۱۹ تا ۸۰ متغیر خواهد بود که نمره بالاتر بیانگر ابراز گری هیجانی بالاتر است. حداقل نمره در این پرسشنامه ۱۶، حد متوسط نمره ۴۸ و حد بالای نمره ۸۰ می‌باشد. کینگ و امونز (۱۹۹۰) پرسشنامه ضریب روایی محتوایی پرسشنامه را ۰/۷۷ گزارش کرده‌اند. همچنین میزان پایایی پرسشنامه را به روش آلفای کرونباخ برای نمره کل و مؤلفه‌ها از ۰/۶۸ تا ۰/۷۶ گزارش کردند. روایی این مقیاس در نمونه ایرانی از طریق همبستگی نمره کل با باورهای روانشناختی ۰/۴۳ بدست آمد و پایایی آن با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس و زیر مقیاس‌های ابراز هیجان مثبت، ابراز صمیمیت و ابراز هیجان منفی به ترتیب ۰/۶۸، ۰/۶۵، ۰/۵۹، و ۰/۶۸ بدست آمد (طباطبائی و همکاران، ۱۳۹۲). مقدار پایایی در پژوهش حاضر به روش آلفای کرونباخ ۰/۷۲ بدست آمد.

پرسشنامه بخشودگی زناشویی (FFS[5]): این پرسشنامه توسط پولارد[6] و همکاران (۱۹۹۸) طراحی شده است. پرسشنامه از ۲۰ سؤال تشکیل شده که بخشش زناشویی را به صورت سازه‌ای تک‌بعدی مورد سنجش قرار می‌دهد. پرسشنامه بر روی یک طیف لیکرت ۵ گزینه‌ای از خیلی کم=۱ تا خیلی زیاد= ۵ قرار دارد. حداقل نمره در این پرسشنامه ۲۰ و حداکثر نمره ۱۰۰ می‌باشد. نمره بالاتر در این پرسشنامه نشانه بخشودگی زناشویی بالاتر است. نمره کل پرسشنامه از مجموع ۲۰ سؤال مربوط به آن بدست می‌آید. پولارد و همکاران (۱۹۹۸) روایی محتوایی ابزار را ۰/۶۶ و پایایی ابزار را به روش آلفای کرونباخ ۰/۷۳ گزارش کرده‌اند. همچنین آزادی و خسروی‌نیا (۱۳۹۷)

1. Adult Attachment Inventory
2. Hazan & Shaver
3. Emotional Expressiveness Questionnaire
4. King & Emmons
5. family forgiveness scale
6. Pollard

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-14]

ضریب پایایی آزمون را برای کل پرسشنامه بالای ۰/۷۰ گزارش کردند. همچنین آن‌ها از طریق روایی سازه و روایی همگرا روایی پرسشنامه را بین ۰/۴۳ تا ۰/۶۵ گزارش کرده‌اند. میزان پایایی در این پژوهش به روش آلفای کرونباخ ۰/۷۸ بدست آمد.

پرسشنامه رضایت جنسی (SSQ[1]): پرسشنامه رضایت جنسی توسط لارسون[2] و همکاران (۱۹۸۸) طراحی شده است. این پرسشنامه دارای ۲۵ سوال و ۴ مؤلفه تمایل به برقراری روابط جنسی (۱۵، ۱۸، ۲۰، ۲۲ و ۲۳)، نگرش جنسی (۳، ۵، ۱۲، ۱۴، ۱۹ و ۲۵)، کیفیت زندگی جنسی (۲، ۴، ۶، ۷، ۸، ۹، ۱۷ و ۲۴) و سازگاری جنسی (۱، ۱۰، ۱۱، ۱۳، ۱۶ و ۲۱) می‌باشد و بر اساس طیف پنج گزینه‌ای لیکرت از هرگز= ۱ تا همیشه= ۵ به سنجش رضایت جنسی می‌پردازد. بر اساس این پرسشنامه حداقل نمره ۲۵، حد متوسط نمره ۶۲/۵ و حد بالای نمره ۱۲۵ می‌باشد که نمره بالاتر نشان‌دهنده رضایت جنسی می‌باشد. میزان روایی سازه این پرسشنامه ۰/۵۸ و پایایی آن به روش آلفای کرونباخ ۰/۶۹ توسط لارسون (۱۹۸۸) گزارش شده است. همچنین این پرسشنامه در ایران توسط بهرامی و همکاران (۱۳۹۵) مورد رواسازی قرار گرفت و ساختار عاملی با استفاده از روش تحلیل عاملی با بارهای عاملی بالای ۰/۴ بدست آمد. همچنین میزان پایایی را به روش آلفای کرونباخ ۰/۷۰ گزارش کرده‌اند. میزان آلفای کرونباخ این پرسشنامه در پژوهش حاضر ۰/۷۴ بدست آمد.

یافته ها

در این مطالعه ۲۱۷ نفر از شرکت‌کنندگان زن و ۲۱۷ نفر دیگر مرد بودند. از نظر سابقه ازدواج ۱۹۰ نفر کمتر از دو سال، ۱۴۶ نفر ۲ تا ۵ سال و ۹۸ نفر بیش از ۵ سال از مدت زمان ازدواجشان گذشته بود. از نظر تعداد فرزندان نیز ۲۲ نفر بدون فرزند، ۱۵۴ نفر یک فرزند، ۴۴ نفر دو فرزند و ۳۴ نفر ۳ یا بیش از سه فرزند داشتند. میانگین و انحراف استاندارد سن اعضای نمونه ۴/۵۵±۳۶/۱۳ و مدت زمان ازدواج ۴/۰±۲۳/۹۵ بود. خلاصه نتایج توصیفی (میانگین و انحراف معیار) نمرات شرکت‌کنندگان پژوهش در متغیرهای رضایت جنسی، ابرازگری هیجانی، سبک‌های دلبستگی و بخشش زناشویی در جدول شماره ۱ آمده است.

جدول ۱: ماتریس همبستگی و یافته‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۱. رضایت جنسی	**۱**					
۲. دلبستگی ایمن	۰/۵۳۸*	۱				
۳. دلبستگی اجتنابی	-۰/۴۴۰*	-۰/۳۱۶*	۱			
۴. دلبستگی دوسوگرا	-۰/۴۰۰*	-۰/۲۷۷*	۰/۲۰۳*	۱		
۵. ابرازگری هیجانی	۰/۶۳۶*	۰/۲۳۶*	-۰/۲۵۳*	-۰/۲۸۰*	۱	
۶. بخشش زناشویی	۰/۷۲۴*	۰/۳۵۱*	-۰/۲۷۶*	-۰/۲۸۷*	۰/۶۱۹*	۱
میانگین	۷۶/۱۴	۱۰/۹۰	۱۷/۲۶	۱۶/۳۲	۴۸/۳۳	۸۴/۳۲
انحراف معیار	۱۰/۲۲	۱/۱۵	۳/۵۱	۲/۹۹	۵/۵۴	۸/۷۶
کجی	۰/۰۴	۰/۱۸	-۰/۰۶	-۰/۰۹	۰/۲۰	۰/۲۷
کشیدگی	-۰/۰۲۱	۰/۲۸	۰/۰۸	-۰/۱۱	۰/۰۲	۰/۳۰

همانگونه که نتایج جدول نشان می‌دهد میانگین متغیر رضایت جنسی ۷۶/۱۴ با انحراف معیار ۱۰/۲۲ بود. همچنین میانگین ابرازگری هیجانی ۴۸/۳۳ بود. همچنین مقادیر کجی و کشیدگی تمامی متغیرهای پژوهش نشان می‌دهد که مقدار به دست آمده بین منفی ۱ تا مثبت ۱ قرار دارند. پس از بررسی یافته‌های توصیفی، ابتدا جهت بررسی عدم انحراف از نرمال بودن متغیرهای پژوهش، از آزمون چند متغیری انرژی[3] استفاده شد که با توجه به آماره آزمون و معنی‌داری به دست آمده می‌توان ادعا کرد این مفروضه برقرار است (P=۰/۳۲ و MVE=۰/۶۸). در نتیجه مانعی جهت استفاده از روش مدل معادلات ساختاری از نوع مدل‌های کواریانس محور وجود ندارد. در ادامه ابتدا مدل نهایی پژوهش و سپس جدول‌های مربوطه ارائه شده است.

1. Sexual Satisfaction Questionnaire
2. Larson
3. Energy test of multivariate normality

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-14]

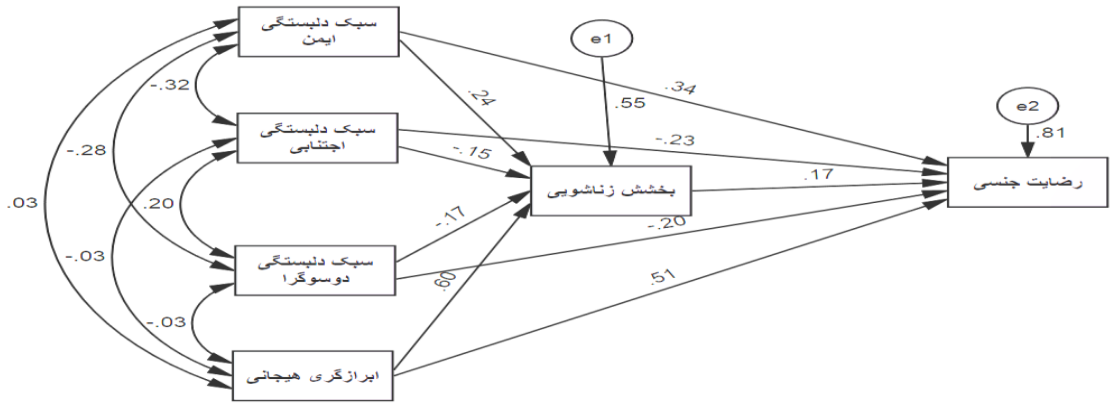

شکل ۱: مدل ساختاری با ضرایب استاندارد شده

در پاسخ به مساله اصلی پژوهش به بررسی کفایت مدل پژوهش پرداخته شده است. چندین شاخص آماری جهت بررسی برازش مدل وجود دارد. برازش مدل تعیین‌کننده درجه‌ای است که داده‌های واریانس-کواریانس نمونه‌ی مدل معادلات ساختاری را حمایت می‌کند. شاخص‌های نسبت کای اسکوئر به درجه‌ی آزادی، ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA) و نیز شاخص‌های CFI، NFI، IFI، TLI مورد ارزیابی قرار گرفتند. شاخص‌های برازش ذکر شده در جدول شماره ۲ ارائه شده است.

جدول ۲: نتایج اثرات مستقیم مدل پژوهش

مسیر	اثر استاندارد	اثر غیر استاندارد	خطای استاندارد	نسبت بحرانی	معنی‌داری
دلبستگی ایمن ← رضایت جنسی	۰/۳۳۶	۲/۹۸۰	۰/۰۲۳	۱۳/۹۷۸	۰/۰۰۱
دلبستگی اجتنابی ← رضایت جنسی	-۰/۱۹۷	-۰/۶۷۴	۰/۰۲۳	-۸/۶۴۱	۰/۰۰۱
دلبستگی دوسوگرا ← رضایت جنسی	-۰/۲۳۱	-۰/۶۷۳	۰/۰۲۶	-۱۰/۰۹۴	۰/۰۰۱
ابرازگری هیجان ← رضایت جنسی	۰/۵۰۸	۰/۹۳۷	۰/۰۳۱	۱۷/۹۲۰	۰/۰۰۱
بخشش زناشویی ← رضایت جنسی	۰/۱۷۱	۰/۲۰۰	۰/۰۳۲	۵/۴۶۲	۰/۰۰۱
دلبستگی ایمن ← بخشش زناشویی	۰/۲۴۰	۱/۸۲۵	۰/۰۳۴	۶/۸۵۹	۰/۰۰۱
دلبستگی اجتنابی ← بخشش زناشویی	-۰/۱۴۶	-۰/۳۶۴	۰/۰۳۵	-۴/۲۴۶	۰/۰۰۱
دلبستگی دوسوگرا ← بخشش زناشویی	-۰/۱۷۴	-۰/۵۱۱	۰/۰۳۵	-۵/۱۴۱	۰/۰۰۱
ابرازگری هیجان ← بخشش زناشویی	۰/۶۰۳	۰/۹۵۴	۰/۰۲۸	۱۸/۶۳۹	۰/۰۰۲

نتایج بدست آمده از جدول ۲ نشان داد که اثر مستقیم سبک دلبستگی ایمن (β=۰/۳۳۶)، اجتنابی (β= -۰/۱۹۷)، دوسوگرا (β= -۰/۲۳۱)، ابرازگری هیجانی (β=۰/۵۰۸) و بخشش زناشویی (β=۰/۱۷۱) بر رضایت جنسی معنادار بودند (P<۰/۰۱). همچنین میزان اثر سبک دلبستگی ایمن (β=۰/۲۴۰)، اجتنابی (β= -۰/۱۴۶)، دوسوگرا (β= -۰/۱۷۴) و ابرازگری هیجانی (β=۰/۶۰۳) بر بخشش زناشویی معنی‌دار بود (P<۰/۰۱). در ادامه اثرات غیر مستقیم مدل پژوهش ارائه شده است.

جدول ۳: نتایج آزمون بوت استراپ جهت بررسی اثرات غیر مستقیم مدل پژوهش

مسیر	شاخص‌های اندازه‌گیری				
	اندازه اثر استاندارد	خطای استاندارد	حد پایین	حد بالا	معنی‌داری
دلبستگی ایمن ← بخشش زناشویی ← رضایت جنسی	۰/۰۴۱	۰/۰۱۰	۰/۰۲۷	۰/۰۶۰	۰/۰۰۱
دلبستگی اجتنابی ← بخشش زناشویی ← رضایت جنسی	-۰/۰۳۰	۰/۰۰۸	-۰/۰۴۶	-۰/۰۱۸	۰/۰۰۱
دلبستگی دوسوگرا ← بخشش زناشویی ← رضایت جنسی	-۰/۰۲۵	۰/۰۰۸	-۰/۰۴۰	-۰/۰۱۴	۰/۰۰۱
ابرازگری هیجانی ← بخشش زناشویی ← رضایت جنسی	۰/۱۰۳	۰/۰۲۰	۰/۰۷۳	۰/۱۴۰	۰/۰۰۱

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-14]

نتایج بدست آمده از آزمون بوت استراپ در جدول ۳ نشان داد که سبک دلبستگی ایمن (β=۰/۰۴۱)، اجتنابی (β= -۰/۰۳۰)، دوسوگرا (β= -۰/۰۲۵) و ابرازگری هیجانی (β=۰/۱۰۳) با نقش میانجی بخشش زناشویی اثر غیرمستقیم معناداری بر رضایت جنسی دارند (P<۰/۰۱). در جدول ۴ شاخص‌های برازش مدل نهایی پژوهش ارائه شده است.

جدول ۴: شاخص‌های برازندگی برای الگوی تدوین‌شده

شاخص	X^2	*df*	X^2/df	RMSEA	NFI	IFI	CFI	TLI
ملاک برازش	---	---	٭ ≤ ۳	٭ ≥۰/۱۰	٭ ≥۰/۹۰	٭ ≥۰/۹۰	٭ ≥۰/۹۰	٭ ≥۰/۹۰
آماره پژوهش حاضر	۲۱/۱۷	۸	۲/۶۵	۰/۰۵۵	۰/۹۷	۰/۹۸	۰/۹۸	۰/۹۹

به طور کلی هر یک از شاخص‌های بدست آمده به تنهایی دلیل برازندگی یا عدم برازندگی مدل نیستند و این شاخص‌ها را در کنار هم بایستی تفسیر شوند. یکی از شاخص‌های بسیار مهم نسبت کای اسکوئر به درجه‌ی آزادی است که غالبا مقدار بین ۱ تا ۳ را به عنوان مقدار مورد قبول در نظر می‌گیرند. ریشه میانگین مربعات خطای برآورد (RMSEA) یکی دیگر از شاخص‌های است که می‌توان جهت بررسی مناسب بودن مدل استفاده کرد. در سخت‌گیرانه‌ترین حالت مقدار بین ۰ تا ۰/۰۸ به عنوان دامنه پذیرش برازش خوب مدل در نظر گرفته می‌شود. شاخص‌های مهم دیگر عبارتند از: شاخص برازندگی تطبیقی (CFI)، برازندگی نرم‌شده (NFI)، شاخص برازندگی افزایشی (IFI)، شاخص نیکویی برازندگی (GFI) که مقدار مجاز این شاخص‌ها باید بیش از مقدار ۰/۹ باشد تا مدل نهایی پذیرفته شود. مقدارهای بدست آمده برای این شاخص‌ها نشان می‌دهد که در مجموع الگو در جهت تبیین و برازش از وضعیت بسیار مناسبی برخوردار است و بنابراین بررسی روابط بین متغیرهای پژوهش بلامانع است.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از پژوهش حاضر بررسی مدل تدوین‌شده برای رضایت جنسی بر اساس سبک دلبستگی و ابرازگری هیجان با نقش میانجی‌گری بخشش زناشویی در زوجین شاغل بود. باتوجه به یافته‌های پژوهش مشخص شد که سبک دلبستگی ایمن دارای اثر مثبت و سبک دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا دارای اثر منفی و معناداری با رضایت جنسی هستند. این یافته با نتایج احمدی اردکانی و فاطمی عقدا (۱۳۹۷)؛ رضاپور فریدیان و همکاران (۱۳۹۷)؛ رجبی و همکاران (۱۳۹۷) همسو بود. احمدی اردکانی و فاطمی عقدا (۱۳۹۷) در پژوهشی همسو با این مطالعه به این نتایج دست یافتند که سبک‌های دلبستگی علاوه بر اثر مستقیمی که بر رضایت زناشویی داشتند، توانستند از طریق نقش واسطه‌ای همدلی و بخشش نیز با رضایت زناشویی اثر غیر مستقیم و معنی‌داری داشته باشند. رضاپور فریدیان و همکاران (۱۳۹۷) نیز در پژوهش خود به این نتایج دست یافتند که بین دلبستگی با رضایت جنسی زوجین رابطه معنی‌داری وجود دارد. لذا براساس یافته‌های این بخش می‌توان بیان نمود که افراد با سبک دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا اغلب دچار نوسانات عاطفی و نگرانی در مورد روابط خود هستند. این افراد ممکن است قادر به برقراری ارتباطات عاطفی پایدار و مطمئن نباشند و این نگرانی‌ها و تردیدها می‌توانند به کاهش رضایت جنسی منجر شوند. از سویی هرچه سبک دلبستگی ایمن در بین افراد بیشتر باشد، میزان رضایت جنسی نیز افزایش می‌یابد که این امر بخاطر ایمن بودن دلبستگی است که در بین زوجین وجود دارد (رجبی و همکاران، ۱۳۹۷).

یافته دیگر این مطالعه نشان داد ابرازگری هیجان بر رضایت جنسی در زوجین شاغل اثر مستقیم، مثبت معناداری دارد. بدین معنی پژوهش‌های صورت گرفته در این مورد مانند بهرامی مشعوف و همکاران (۱۴۰۱)؛ تئو[1] و همکاران (۲۰۱۹) همسو و موید یافته‌های پژوهش است. در پژوهشی که تئو و همکاران (۲۰۱۹) انجام دادند به این نتایج دست یافتند که بین ابرازگری هیجان و رضایت جنسی رابطه معنی‌داری وجود دارد. همچنین رضایت جنسی نقش واسطه‌ای در بین ابرازگری هیجانی و علائم افسردگی داشته است. بهرامی مشعوف و همکاران (۱۴۰۱) نیز نشان دادند که راهبردهای شناختی تنظیم هیجان به‌صورت مستقیم و غیر مستقیم بر رضایت زناشویی اثر می‌گذارند و اثر راهبردهای شناختی تنظیم هیجان بر ابرازگری هیجانی و ابرازگری هیجانی بر رضایت زناشویی فقط به‌شکل مستقیم است. بنابراین در تبیین این یافته می‌توان گفت زمانی که زنان شاغل هیجانات خود را بدون دغدغه و آزادانه ابراز می‌کنند، می‌توانند رضایت بیشتری از

1. Teo

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-14]

رابطه جنسی و زناشویی خود کسب کنند و این امر در پژوهش حاضر تأیید شده است (بهرامی مشعوف و همکاران، ۱۴۰۱). ابراز کردن هیجانات از سوی برخی از زوجین به سختی اتفاق می‌افتد اما می‌توان گفت آن دسته از زوجینی که ابراز هیجان می‌کنند، رضایت جنسی و رضایت زناشویی را می‌توانند در رابطه خود داشته باشند (تئو و همکاران، ۲۰۱۹).

یافته دیگر این مطالعه نشان داد بخشش زناشویی بر رضایت جنسی اثر مثبت، مستقیم و معنی‌داری دارد. این یافته با نتایج مطالعات محمودی حمیدی و ابراهیمی مقدم (۱۳۹۷) و السوپ و همکاران[1] (۲۰۲۱) همسو بود. در تبیین این نتایج این یافته می‌توان اشاره کرد که، بخشش زناشویی به عنوان یک فرایند شناختی و عاطفی می‌تواند به بهبود روابط زناشویی و افزایش رضایت جنسی کمک کند. در واقع بخشش زناشویی موجب کاهش احساسات منفی و افزایش احساسات مثبت در رابطه می‌شود. این تغییرات به نوبه خود باعث افزایش کیفیت تعاملات زناشویی و رضایت جنسی می‌شود (محمودی حمیدی و ابراهیمی مقدم، ۱۳۹۷). السوپ و همکاران (۲۰۲۱) نشان دادند که بین کیفیت حل تعارض، بخشش، دلبستگی و رضایت جنسی رابطه معنی‌داری وجود دارد که این موارد با یافته‌های پژوهش حاضر هم‌سو می‌باشند. از این رو می‌توان گفت زمانی که زنان شاغل از بخشش زناشویی برخوردار باشند و بسیاری از تعارضات زناشویی را ببخشند و نادیده بگیرند، می‌توانند رضایت جنسی و در نهایت رضایت زناشویی مطلوبی را بدست آورند.

سبک‌های دلبستگی با میانجیگری بخشش زناشویی در رضایت جنسی زوجین شاغل اثر غیر مستقیم دارند. این اثر برای سبک دلبستگی ایمن مثبت و برای دو سبک دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا منفی بود. این یافته با نتایج مطالعات (احمدی اردکانی و فاطمی عقدا؛ ۱۳۹۷؛ رضاپور فریدیان و همکاران، ۱۳۹۷؛ رجبی و همکاران، ۱۳۹۷؛ السوپ و همکاران، ۲۰۲۱) همخوان بود. بر اساس این یافته می‌توان بیان نمود که بخشش زناشویی می‌تواند به‌عنوان یک میانجی مهم در رابطه بین سبک دلبستگی و رضایت جنسی عمل کند. بخشش زناشویی به عنوان یک سازوکار روانشناختی می‌تواند تأثیر مثبتی بر رضایت جنسی از طریق سبک دلبستگی ایمن داشته باشد و یا میزان دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا را در رضایت جنسی تا حدودی ترمیم کند. بخشش زناشویی می‌تواند به کاهش تنش‌های عاطفی و بهبود تعاملات زناشویی کمک کند، که به نوبه خود موجب افزایش رضایت جنسی می‌شود (السوپ و همکاران، ۲۰۲۱). در تبیین این یافته می‌توان گفت افرادی که از سبک دلبستگی ایمن برخوردار باشند مسائل پیچیده شغلی را آسان جلوه کرده و زمانی که در محیط خانواده حضور دارند پیچیده‌ترین مسائل زندگی زناشویی را با بخشش و گذشت حل می‌کنند. لذا با انجام اینکار رضایت جنسی در آن‌ها نیز ارتقا می‌یابد. در حالی که افراد دارای سبک دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا بخاطر وجود سبک‌های ناایمنی که دارند با کوچکترین مشکل در زندگی زناشویی به هم می‌ریزند و تعارض زناشویی به وجود می‌آید که قادر نخواهند بود این تعارضات را با بخشش زناشویی مرتفع کنند (رضاپور فریدیان و همکاران، ۱۳۹۷). لذا زمانی که بخشش زناشویی در آن‌خا رخ ندهد، رضایت جنسی نیز رخ نخواهد داد.

یافته دیگر این مطالعه نشان داد ابرازگری هیجانی با نقش میانجی بخشش زناشویی اثر مثبت، غیرمستقیم و معنی‌داری بر رضایت جنسی دارد. این یافته با نتایج مطالعات (بهرامی مشعوف و همکاران، ۱۴۰۱؛ محمودی حمیدی و ابراهیمی مقدم، ۱۳۹۷؛ تئو و همکاران، ۲۰۱۹) همسو بود. در تبیین این یافته می‌توان گفت، سطوحی از ابرازگری هیجانی خانواده به عنوان الگوی اصلی نمایش ابراز کلامی و غیرکلامی از احساسات درون خانواده به عنوان یک کل تعریف شده است که روابط زناشویی را تحت تأثیر خود قرار می‌دهد. به‌طور خاص کیفیت روابط زناشویی به مقدار زیادی تحت تأثیر ابرازگری هیجانی در خانواده است (بهرامی مشعوف و همکاران، ۱۴۰۱). افراد در ابراز هیجانات با یکدیگر تفاوت دارند، برخی افراد هیجان را آزادانه و بدون نگرانی از پیامدهای آن ابراز می‌کنند؛ برخی دیگر، در انتقال حالات هیجانی محافظه‌کارند و افرادی که ابراز هیجان آزادانه دارند، بخشش زناشویی نیز در آن‌ها دیده شده است و از این رو رضایت جنسی بالایی دارند (تئو و همکاران، ۲۰۱۹). عدم توانایی در ابراز هیجانات مانع رضایت جنسی می‌شود، بعلاوه، عدم مدیریت هیجان‌ها با بخشش زناشویی کمتر همراه می‌شود. در واقع، نداشتن بخشش زناشویی موجب درک کمتر از پیامدهای منفی و زیان‌بار و اختلال در عملکرد جنسی و متعاقب آن نارضایتی جنسی می‌شود؛ بنابراین فرد در برابر فشارهای روانی و اجتماعی و همچنین عدم توانایی درست آن‌ها برای ایجاد کارکرد درست در فرایندهای جنسی شکست می‌خورد (تئو و همکاران، ۲۰۱۹). این افراد به دلیل عدم ابراز هیجانی و ناتوانی در بیان احساسات خود توانایی محدودی در بخشش و سازگاری با شرایط تنش‌زا دارند که باعث می‌شود هیجان‌ها تخلیه نشود و احساسات منفی به صورت‌های مختلف بروز می‌یابد و عملکرد جنسی و عدم رضایت جنسی افزایش می‌یابد.

در جمع‌بندی نهایی می‌توان بیان داشت که هر یک از متغیرهای سبک‌های دلبستگی، ابرازگری هیجان و بخشش زناشویی، بر رضایت جنسی در زوجین شاغل تأثیرات مستقیم و غیر مستقیم دارد. نتایج به‌دست‌آمده از تحلیل و بررسی یافته‌ها نشان‌دهنده این است که تمامی

1. Allsop

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-14]

این عوامل نقش مهمی در تعیین میزان رضایت جنسی دارند و میانجی‌گری متغیر بخشش زناشویی نیز به‌طور قابل توجهی بر این رابطه تأثیرگذار است.

این پژوهش خالی از محدودیت نبود. یکی از محدودیت‌های مطالعه حاضر آن است که یافته‌های بدست آمده از طریق پرسشنامه و به صورت خودگزارش‌دهی توسط شخص بدست آمده و مشخص نیست تا چه اندازه با رفتارهای واقعی در زندگی روزمره مرتبط است. محدودیت مهم این پژوهش مربوط به روش نمونه‌گیری و عدم بررسی تأثیر جنسیت در مدل پژوهش می‌باشد. از سویی این پژوهش بصورت همبستگی اجرا شده است، لذا جهت کسب نتایج دقیق‌تر پیشنهاد می‌شود ارتباط این متغیرها با بهره‌گیری از سایر روش‌ها نیز اجرا شوند. به پژوهشگران پیشنهاد می‌شود که در آینده مطالعاتی را طرح‌ریزی کنند که نقش رضایت جنسی، بخشش زناشویی، ابرازگری هیجانی و سبک‌های دلبستگی در کنار متغیرهای مختلف دیگر مورد بررسی قرار گیرد تا از این طریق دانش منسجمی در خصوص متغیرهای ذکر شده و روابط این سازه با سایر سازه‌ها که قابلیت بیشتری در برنامه‌ریزی‌های مربوطه دارد، حاصل شود. برنامه‌هایی از قبیل سخنرانی و جلسات آموزش ویژه جهت ارتقای رضایت جنسی می‌تواند اثرگذار باشد. در نهایت پژوهشگران بدین‌وسیله از کلیه افراد شرکت‌کننده و همه بزرگوارانی که در این پژوهش همکاری کردند به خاطر صبر، بردباری و اعتماد به پژوهشگران، نهایت تقدیر و تشکر را دارند.

منابع

آزادی، ش و خسروی‌نیا، د (۱۳۹۷). *بررسی نقش واسطه‌ای بهزیستی روانشناختی در رابطه بین بخشودگی زناشویی با تعهد زناشویی، پنجمین همایش ملی پژوهش های نوین در حوزه علوم تربیتی و روانشناسی ایران (با رویکرد فرهنگ مشارکتی)*، تهران، خانه فرهنگ مشارکتی ایران. https://civilica.com/doc/883651/

احمدی اردکانی، ز و فاطمی عقدا، ن (۱۳۹۷). رابطه سبک های دلبستگی و رضایت زناشویی با میانجی‌گری بخشش و همدلی: بررسی یک مدل. *مجله دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد*، ۶۲(۱)، ۲۵-۱۵. https://mjms.mums.ac.ir/article_13910.html

رضاپورفریدیان، ر؛ فلاح‌زاده، ه؛ سیده موسوی، پ و پناغی، ل (۱۳۹۷). نقش میانجی ابعاد مراقبت در رابطه میان ابعاد دلبستگی و رضایت جنسی زوجین در چرخه‌های زندگی خانواده. *مجله مشاوره و روان‌درمانی خانواده*، ۸(۲)، ۲۴۱-۲۱۵. https://fcp.uok.ac.ir/article_61024.html

رجبی، غ؛ خیری، س و تقی‌پور، م (۱۳۹۷). ارزیابی ابعاد دلبستگی ناایمن و رضایت جنسی با میانجی‌گری خودکارآمدی کنشوری جنسی در زنان. *پژوهش‌های روانشناسی بالینی و مشاوره*، ۸(۲)، ۱۴۴-۱۲۸. https://tpccp.um.ac.ir/article_33175.html

بهرامی مشعوف، ر؛ احمدی، ص و رسولی، م (۱۴۰۱). نقش واسطه‌ای ابرازگری هیجانی در رابطه بین راهبردهای شناختی تنظیم هیجان و رضایت زناشویی در معلمان زن. *مطالعات زن و خانواده*، ۱۰(۳)، ۵۲-۳۲. 10.22051/jwfs.2022.30614.2374

محمودی حمیدی، ش و ابراهیمی مقدم، ح (۱۳۹۷). پیش بینی رضایت جنسی بر اساس تمایزیافتگی و ابرازگری هیجانی در زنان متأهل. *مجله روان‌پرستاری*، ۶(۵)، ۷۷-۷۱. https://ijpn.ir/article-1-1290-fa.html

بهرامی، ن؛ یعقوب‌زاده، آ؛ شریف نیا، ح؛ سلیمانی، م ع و حقدوست، ع ا (۱۳۹۵). ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی پرسشنامه رضایت جنسی لارسون در نمونه‌ای از زوجین نابارور ایرانی. *مجله اپیدمیولوژی ایران*، ۱۲(۲)، ۳۱-۱۸. http://irje.tums.ac.ir/article-1-5513-fa.html

رحیمیان بوگر، ا؛ نوری، ا؛ عریضی، ح؛ مولوی، ح و فروغی مبارکه، ع (۱۳۸۶). بررسی رابطه سبک‌های دلبستگی بزرگسالی با رضایت شغلی و استرس شغلی در پرستاران بیمارستان‌های دولتی شهر اصفهان. *مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران*، ۱۳(۲)، ۱۵۷-۱۴۸. https://ijpcp.iums.ac.ir/article-1-165-fa.html

طباطبائی، م؛ معماریان، س؛ غیاثی، م و عطاری، ع (۱۳۹۲) سبک‌های ابراز هیجان و باورهای فراشناختی بیماران مبتلا به اختلال افسردگی اساسی. *مجله تحقیقات علوم رفتاری*، ۱۱(۵ پیاپی ۳۳)، ۳۵۱-۳۴۲. https://rbs.mui.ac.ir/article-1-328-fa.html

Allsop, D. B., Leavitt, C. E., Saxey, M. T., Timmons, J. E., & Carroll, J. S. (2021). Applying the developmental model of marital competence to sexual satisfaction: Associations between conflict resolution quality, forgiveness, attachment, and sexual satisfaction. *Journal of Social and Personal Relationships*, *38*(4), 1216-1237. https://doi.org/10.1177/0265407520984853

Altgelt, E. E., & Meltzer, A. L. (2021). Associations between premarital factors and first-married, heterosexual newlywed couples' frequency of sex and sexual satisfaction trajectories. *The Journal of Sex Research*, *58*(2), 146-159. https://doi.org/10.1080/00224499.2019.1695722

Bi, S., Haak, E. A., Gilbert, L. R., El-Sheikh, M., & Keller, P. S. (2018). Father attachment, father emotion expression, and children's attachment to fathers: The role of marital conflict. *Journal of Family Psychology*, *32*(4), 456-465. https://doi.org/10.1037/fam0000395

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-14]

Birnie-Porter, C., & Hunt, M. (2015). Does relationship status matter for sexual satisfaction? The roles of intimacy and attachment avoidance in sexual satisfaction across five types of ongoing sexual relationships. *The Canadian journal of human sexuality*, *24*(2), 174-183. https://doi.org/10.3138/cjhs.242-A5

Carcedo, R. J., Fernández-Rouco, N., Fernández-Fuertes, A. A., & Martínez-Álvarez, J. L. (2020). Association between sexual satisfaction and depression and anxiety in adolescents and young adults. *International journal of environmental research and public health*, *17*(3), 841. https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/32013118/

Chernyavska, T., Yermakova, A., Kokorina, Y., Kolot, S., & Kremenchutska, M. (2022). Sexual satisfaction as a factor of psychological well-being. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, *13*(1), 292-307. https://doi.org/10.18662/brain/13.1/285

Emerman, C. (2017). *The relationship among spousal interactions, forgiveness, conflict, and marital satisfaction*. Hofstra University. 10.21522/TIJAR.2014.08.01.Art001

Fincham, F. D. (2019). Forgiveness in couple and family therapy. In *Encyclopedia of couple and family therapy* (pp. 1202-1208). Cham: Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-319-49425-8_531

Fischer, V. J., Andersson, G., Billieux, J., & Vögele, C. (2022). The relationship between emotion regulation and sexual function and satisfaction: A scoping review. *Sexual medicine reviews*, *10*(2), 195-208. https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/35012894/

Freihart, B. K., Sears, M. A., & Meston, C. M. (2020). Relational and interpersonal predictors of sexual satisfaction. *Current Sexual Health Reports*, *12*, 136-142. DOI:10.1007/s11930-020-00260-w

Hazan, C., & Shaver, P. (1987). Romantic love conceptualized as an attachment process. In *Interpersonal development* (pp. 283-296). Routledge. DOI:10.4324/9781351153683-17

King, L. A., & Emmons, R. A. (1990). Conflict over emotional expression: psychological and physical correlates. *Journal of personality and social psychology*, *58*(5), 864-877. https://doi.org/10.1037/0022-3514.58.5.864

Larson, J. H., Anderson, S. M., Holman, T. B., & Niemann, B. K. (1998). A longitudinal study of the effects of premarital communication, relationship stability, and self-esteem on sexual satisfaction in the first year of marriage. *Journal of sex & marital therapy*, *24*(3), 193-206. https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/9670124/

Mangas, P., Sierra, J. C., & Granados, R. (2024). Effects of subjective orgasm experience in sexual satisfaction: a dyadic analysis in same-sex Hispanic couples. *Journal of Sex & Marital Therapy*, *50*(3), 346-368. https://doi.org/10.1080/0092623X.2023.2295960

McNeil, G. D., & Repetti, R. L. (2021). Everyday emotions: Naturalistic observation of specific positive emotions in daily family life. *Journal of Family Psychology*, *35*(2), 172-181. https://doi.org/10.1037/fam0000655

Olasupo, M. O. (2020). Roles of Selected Psycho-Demographic Factors on Quality of Sex Life and Marital Satisfaction among Dual-career Couples. *Romanian Journal of Psychology*, *22*(1), 9-14. https://awspntest.apa.org/record/2020-49944-002

Pollard, M. W., Anderson, R. A., Anderson, W. T., & Jennings, G. (1998). The development of a family forgiveness scale. *Journal of Family Therapy*, *20*(1), 95-109. https://doi.org/10.1111/1467-6427.00070

Riggio, H. R. (2020). Emotional expressiveness. *Encyclopedia of personality and individual differences*, 1296-1303. https://doi.org/10.1007/978-3-319-24612-3_508

Roels, R., Rehman, U. S., Goodnight, J. A., & Janssen, E. (2022). Couple communication behaviors during sexual and nonsexual discussions and their association with relationship satisfaction. *Archives of Sexual Behavior*, *51*(3), 1541-1557. https://doi.org/10.1007/s10508-021-02204-4

Tan, S. A., Pung, P. W., Wu, S. L., Yap, C. C., Jayaraja, A. R., & Chow, B. G. (2024). Parent–child relationship and parents' psychological well-being among Malaysian families amid pandemic: The role of stress and gender. *Child & Family Social Work*, *29*(1), 35-47. https://doi.org/10.1111/cfs.13049

Teo, I., Cheng, G. H., & Tewani, K. (2019). Relationship satisfaction mediates the association between emotional expressiveness and depressive symptoms among asian women. *Annals of the Academy of Medicine, Singapore*, *48*(12), 396-402. https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/32112064/

Van der Watt, A. S., Roos, A., Du Plessis, S., Bui, E., Lesch, E., & Seedat, S. (2022). An attachment theory approach to reframing romantic relationship breakups in university students: A narrative review of attachment, neural circuitry, and posttraumatic stress symptoms. *Journal of Couple & Relationship Therapy*, *21*(2), 129-150. https://doi.org/10.1080/15332691.2021.1908197

Wilson, K. J., Nguyen, T. H., & McKinney, C. (2024). Parent-child relationship quality and emerging adult internalizing and externalizing problems: Empathy as a pathway. *Current Psychology*, *43*(3), 2875-2886. https://doi.org/10.1007/s12144-023-04564-7

Worthington Jr, E. L., Berry, J. W., Hook, J. N., Davis, D. E., Scherer, M., Griffin, B. J., ... & Campana, K. L. (2015). Forgiveness-reconciliation and communication-conflict-resolution interventions versus retested controls in early married couples. *Journal of Counseling Psychology*, *62*(1), 14-27. https://doi.org/10.1037/cou0000045

Zagrean, I., Russo, C., Di Fabio, M., Danioni, F., & Barni, D. (2020). Forgiveness and family functioning among young adults from divorced and married families. *Journal of Divorce & Remarriage*, *61*(8), 543-555. https://doi.org/10.1080/10502556.2020.1799307

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-10-14]